

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoPom/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218010265
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8218010265.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu, vo veci ochrany maloletých detí O. V., nar. XX.XX.XXXX a T. V., nar. XX.XX.XXXX obaja bytom T. XX, XXX XX T., detí matky P. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX T. a otca O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., XXX XX T., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach ochrany maloletých, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov, č.k. 5PPom/1/2018-11 zo dňa 16. mája 2018, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e uznesenie.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že: „I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietam. II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 1, §2 ods. 1, § 52, § 365, §360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. civilný mimosporový poriadok, § 325 ods. 1 a 2, § 326 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. civilného sporového poriadku.

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že otec mal. detí sa návrhom doručeným súdu dňa 16.05.2018 domáhal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie v zmysle § 365 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), ktorým mal. deti zverí do osobnej starostlivosti otca s tým, že styk matky s mal. deťmi neupravuje. Súd dospel k záveru, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné vyhovieť, nakoľko neboli splnené zákonné požiadavky na jeho nariadenie. Z návrhu totiž nevyplýva, že by sa maloleté deti ocitli bez akejkoľvek starostlivosti, alebo že by ich život, zdravie, priaznivý vývoj boli vážne ohrozené alebo narušené. Skutočnosti uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o tom nesvedčia. Uviedol, že navrhovateľ nepreukázal, aby matka starostlivosť o maloleté deti vykonávala nedostatočne pričom podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia podľa ust. § 365 ods. 1 C.m.p. je existencia nevyhnutnosti okamžitého zákroku zo strany súdu v prípade, ak je vážne ohrozený alebo narušený život, zdravie alebo priaznivý vývoj maloletých detí. Samotná skutočnosť, že matka spolu s mal. deťmi opustila spoločnú domácnosť s navrhovateľom a odišla s nimi k svojej matke, nemôže byť dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. S poukazom na ust. § 28 a nasl. zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) uviedol, že samotnú nedohodu rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nie je možné riešiť návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa ust. § 52 C.m.p.

4. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. g) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Poukázal na ust. §

366 písm. d) C.s.p., v dôsledku čoho upriamil pozornosť na novonadobudnutú vedomosť o rozsudku Krajského súdu v Nitre, č.k. 12CoP/5/2018-239 zo dňa 10.04.2018, ktorým bol zamietnutý návrh I. D., ktorá sa v konaní domáhala zverenia mal. vnučky do svojej starostlivosti, kde je detailne popísané prostredie do ktorého matka odvieďla maloletých. Ako ďalšiu novotu v konaní uviedol, že dňa 19.05.2018 sa snažil o stretnutie s mal. deťmi v mieste bydliska I. D., pričom ale matka mu stretnutie s maloletými umožnila len na cca 5 min. Uviedol, že mal. T. znenazdajky trpí zatiaľ neidentifikovateľnou poruchou, ktorá sa prejavuje tým, že má problém rozprávať. Navrhol, aby odvolací súd odvolanie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vyhovie a prizná navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 100% zvýšenú o DPH.

5. Odvolanie nebolo zaslané matke mal. detí na vyjadrenie.

6. Odvolací súd na základe podaného odvolania, po zistení, že odvolanie bolo podané včas (362 ods. 1 C.s.p.) oprávneným subjektom (§ 359 Cs.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle zásad uvedených v § 379 a nasl. C.s.p., § 62 a § 65 C.m.p., bez nariadenia ústneho pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

7. Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 C.m.p., ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

8. Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 C.m.p., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

9. Podľa ustanovenia § 365 ods. 3 C.m.p., uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

10. Podľa ustanovenia § 365 ods. 5 C.m.p., uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia sa doručuje účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

11. Podľa ustanovenia § 52 C.m.p., žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa ustanovenia § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

13. Podľa ustanovenia § 324 ods. 1 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

14. Podľa ustanovenia § 324 ods. 3 C.s.p., neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

15. Podľa ustanovenia § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa ustanovenia § 329 ods. 1 C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

17. Odvolací súd z obsahu spisu a z priložených listín zistil, že matka a otec mal. detí sú druhom a družkou, pričom spoločne sa starajú o domácnosť a výchovu mal. T. a mal. O.. Toho času sa matka spolu s mal. deťmi zdržiava v D. nad J. u svojej matky. Z čestných prehlásení C. V., nar. XX.XX.XXXX a S. V., nar. XX.XX.XXXX (starých rodičov mal. detí) vyplýva, že matka a otec mal. detí žijú v spoločnej domácnosti spolu s mal. deťmi, kde s nimi bývajú aj oni ako ich starí rodičia. Uviedli, že družka ich syna pravidelne vo večerných hodinách opúšťa spoločnú domácnosť a aj maloletých, pričom späť sa vracia vo večerných hodinách. Zároveň sa ich synovi vyhráza, že s deťmi opustí spoločné bydlisko a

viackrát sa aj stalo, že s deťmi odišla bez toho, aby mohli zistiť, kde sa tieto nachádzajú. Prehlásili, že dňa 15.05.2018 matka mal. detí odišla z ich bytu aj s maloletými deťmi, a do 16.05.2018 sa nevrátila. Z rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp.zn. 12Co/5/2018 zo dňa 10.04.2018 vyplýva, že súd prvej inštancie zamietol návrh starej matky I. D. na úpravu styku s vnučkou mal. D. z dôvodu, že nie je v záujme dieťaťa, aby bol upravený styk so starou matkou, s ktorou majú rodičia konflikt z r. 2013, nekomunikujú spolu ako aj z dôvodu prostredia na strane starej matky. Otec mal. detí opísal vo vyjadrení k úteku jeho družky, ktoré tvorilo prílohu odvolania, obdobie odchodu jeho družky spolu s mal. deťmi, ako aj deň, kedy sa spolu so svojim bratom išiel pozrieť na mal.. deti v akom stave sú a ako prebiehalo stretnutie s nimi.

18. V podaní zo dňa 16.05.2018 označenom ako „Oznámenie a predloženie dôkazu“ bolo uvedené, že otec kontaktoval aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove (ďalej len „ÚPSVaR BJ“), kde mu bolo oznámené, že do rozhodnutia súdu nemôžu vykonať žiadne opatrenia na zachovanie doterajšieho prostredia, v ktorom deti vyrastali, mali kontakt so starými rodičmi i širšou rodinou.

19. V nadväznosti na vyššie uvedené preto odvolací súd kontaktoval ÚPSVaR BJ, kde bol odkázaný na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T. Q. (ďalej len „Z. Kráľovský Chlmec“), ktorí boli ÚPSVaR BJ dožiadaní o vykonanie šetrenia pomerov I. D. (starej matky mal. detí).

20. Odvolací súd následne kontaktoval poverenú pracovníčku ÚPSVaR Kráľovský Chlmec, ktorá uviedla, že vykonaným šetrením zistila, že matka spolu s mal. deťmi a starou matkou žijú v dvojpodlažnom rodinnom dome a syn I. D., Q. T., žije oddelene od nich, v prístavbe rodinného domu a je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku. Starostlivosť o mal. deti je riadne zabezpečená, t.č. však nenavštevujú žiadne predškolské zariadenie. Mal. O. by mohol predškolské zariadenie navštevovať hneď, avšak musí doložiť potvrdenie o skončení trvalého pobytu v T. a mal. T. bude navštevovať predškolské zariadenie od septembra 2018. K otázke vzťahov uviedla, že ide o konfliktnú rodinu, avšak podľa jej názoru sa matka spolu s mal. deťmi presťahuje čoskoro späť, v dôsledku konfliktov so svojou matkou (teda starou matkou mal. detí). Matka spolu s mal. deťmi býva v dome spolu so svojou matkou od 15.05.2018, pričom podľa jej vyjadrenia má právneho zástupcu a bude riešiť úpravu práv a povinností k mal. deťom.

21. Na základe takto zisteného skutkového stavu odvolací súd konštatuje:

22. Účelom neodkladného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevyklučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o neodkladnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o neodkladnom opatrení. Všeobecný súd neodkladným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania neodkladného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Neodkladné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu.

23. Neodkladné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môžu byť kedykoľvek na návrh zrušené (zhodne judikatúra Ústavného súdu SR, č. k. IV. ÚS 46/2013). Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2M Cdo/3/2010 z 29.07.2010).

24. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností, ktoré hodnoverne osvedčujú ich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 326 ods. 1 C.s.p.). Samotná lehota na rozhodnutie indikuje, že súd nerozhoduje na základe štandardného dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv.

25. Zákonnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania.

26. Podstatou ustanovenia § 365 C.m.p. je poskytnúť ochranu mal. dieťaťu, ktoré sa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak si to vyžaduje okamžitá ochrana jeho života, zdravia a priaznivého vývoja, v takom prípade súd nariadi neodkladným opatrením, aby bol maloletý dočasne zverený do

starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Potreba takejto ochrany maloletého vyplýva aj z ustanovení Zákona o rodine, pričom sa primárne sleduje záujem maloletého dieťaťa. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa okrem iných skutočností zohľadňuje napríklad ohrozenie vývinu dieťaťa, bezpečnosť dieťaťa, úroveň starostlivosti o dieťa, atď.

27. V predmetnom prípade mal odvolací súd zhodne so súdom 1.inštancie za to, že otec mal. detí neosvedčil nevyhnutnosť dočasnej a okamžitej úpravy pomerov rodičov k mal. deťom. Odvolací súd vychádzal aj zo šetrenia ÚPSVaR Kráľovský Chlmec vykonaného u starej matky mal. detí, podľa ktorého je starostlivosť o mal. deti riadne zabezpečená. Q. T., syn starej matky, žije samostatne a oddelene v prístavbe rodinného domu, takže mal. deti nie sú 24 hod. v neustálom kontakte s ním. Z vyššie uvedených skutočností teda vyplýva, že mal. deťom má kto poskytnúť starostlivosť, nakoľko sa o nich stará ich matka, nie sú týrané, či zanedbané. Odvolací súd z obsahu spisu a ani z vyššie uvedeného šetrenia nezistil, aby zo strany matky neboli vytvorené podmienky pre riadnu starostlivosť o mal. deti.

28. Vyššie citované zákonné ustanovenia sú aplikovateľné len v prípade, keď sa dieťa nachádza v čase rozhodovania súdu vo faktickej starostlivosti jedného z rodičov a bola osvedčená naliehavá potreba odňatia tohto dieťaťa z jeho starostlivosti a odovzdania do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti inej osoby, ktorú označí súd. Na rozdiel od iných neodkladných opatrení ide v skutočnosti o faktické opatrenie spojené s bezprostredne nasledujúcou zmenou umiestnenia dieťaťa. Je nemožné podľa týchto zákonných ustanovení rozhodovať neodkladným opatrením v prípade, že sa dieťa nachádza v starostlivosti jedného rodiča a navrhovateľ, ktorý žiadal vydať neodkladné opatrenie bez toho, aby bolo osvedčené, že by u rodiča, ktorý sa o dieťa fakticky stará, neboli vytvorené podmienky pre riadnu starostlivosť o maloleté dieťa. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

29. Vo vzťahu k skutočnosti, že odvolanie otca proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na neodkladné opatrenie nebolo doručené matke mal. detí spolu s uznesením a návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia na vyjadrenie, a neurobil tak ani odvolací súd, je potrebné poukázať v prvom rade na skutočnosť, že takto poskytnutá ochrana sleduje záujem mal. dieťaťa, ktorý je primárny a v druhom rade ide o rozhodovanie o neodkladnom opatrení o ktorom musí byť v zmysle ust. § 365 ods. 2 C.m.p. rozhodnuté do 24 hodín, preto zaslanie vyššie spomínaných listín na vyjadrenie matke, ktorá nemá právneho zástupcu je z časového hľadiska nemožné. Odvolací súd preto poukazuje na účel predmetného ustanovenia. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd nedoručoval odvolanie otca na vyjadrenie matke.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 52 ods. 1 C.m.p., a to tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.